

Avdeling for forskning, utdanning og formidling

Orientering fra Det juridiske fakultet etter fullføring av første programperiode for fellesgradsprogrammet *Joint Nordic Master's Programme in Environmental Law (NOMPEL)*

Vi viser til brev av 06.11.2018 hvor universitetsdirektøren orienterte Det juridiske fakultet om universitetsstyrets vedtak i sak S 29/18 om godkjenning av etablering og oppstart av fellesgradsprogrammet *Joint Nordic Master's Programme in Environmental Law (NOMPEL)*. Vi følger med dette opp vedtakspunktet om å innen 01.10.2021 rapportere til universitetsdirektøren om status for oppfølgingen av studieprogrammet etter fullføring av første programperiode.

Det toårige engelskspråklige fellesgradsprogrammet NOMPEL tilbys av UiT ved Det juridiske fakultet i samarbeid med programpartene Uppsala Universitet (UU) og University of Eastern Finland (UEF). Programmet tok opp det første kullet studenter høsten 2019. Studentene fra dette kullet fullførte studieprogrammet våren 2021. Fakultetets rapport gis med bakgrunn i nevnte vedtakspunkt og universitetsdirektørens anbefalinger og merknader til noen særskilte områder, slik dette fremkommer i saksfremlegget til universitetsstyret da studieprogrammet ble godkjent og opprettet høsten 2018.

Studentopptak

Studieprogrammet er dimensjonert for 25 studenter per kull, og programpartene beslutter i samråd med studieprogramkomiteen hvor mange søkere som skal få tilbud om opptak (jf. samarbeidsavtalen punkt VII, se journalpost 11 på denne saken). Dette er særlig vanskelig å forutsi for dette fellesgradsprogrammet som rekrutterer studenter fra hele verden, og hvor det stilles krav til at studentene forflytter seg mellom institusjonene fra semester til semester. Søknadsfrist er 15. januar, med oppstart på studieprogrammet påfølgende høstsemester. Programmet har årlig opptak. Det er siden oppstart høsten 2019 tatt opp til sammen tre kull (kull 2019, kull 2020 og kull 2021).

Siden alle programpartene er gradsgivende institusjoner for NOMPEL, må studentene som får opptak oppfylle opptakskravene til samtlige tre universiteter. Det er UU, i regi av sin rolle som programkoordinator, som har ansvaret for å administrere studentopptaket og som i samarbeid med de sentrale opptakstjenestene ved de andre partnerinstitusjonene avklarer hvilke søkere som oppfyller opptakskravene. Deretter er det programmets opptakskomite, bestående av en faglig ansvarlig fra hver institusjon, som på grunnlag av en faglig og samlet vurdering av gjeldende rangeringsbestemmelser avgjør hvem av de kvalifiserte søkerne som tilbys opptak.

En samlet oversikt over opptaks- og gjennomføringstall gis i det følgende.

Tabell 1: Oversikt over opptaks- og gjennomføringstall per september 2021

Kull	2019	2020	2021
Søknadstall	149	206	201
Kvalifiserte studenter	44	72	66
Antall tilbud gitt	44	72	51
Antall møtt	8	32	24
Forsinkelser i studieløp	0	8	0
Studenter som er sluttet	1	3	2
Antall som har gjennomført	7		

Kilde: Universitets- og högskolerådets antagningsstatistik (<https://statistik.uhr.se/>) supplert av interne oversikter ved partnerinstitusjonene.

Opptakstall

Erfaringene med at det til første studentopptak var et vesentlig lavere antall studenter som startet opp på programmet enn de som fikk tilbud, den uklare situasjonen som følge av covid-19 pandemien, og en forventning om noe frafall underveis i studiet, ledet til at det ble gitt tilbud om opptak til alle kvalifiserte søkere i opptaket til andre kull. For kull 2020 ble det altså gitt tilbud om opptak til vesentlig flere enn måltallet.

Som følge av pandemien ble studieåret 2020/2021 tilbudt heldigitalt både ved UU og UEF, noe som kan ha medvirket til at et høyere antall søkere enn forventet startet opp på programmet. Som det fremkommer av tabellen ovenfor, har det totale antallet studenter på programmet vært 64. Dette er lavere enn de til sammen 75 studentene som kunne vært inne i programmet dersom måltallet var oppnådd for alle kullene. Likevel er det slik at oppfølgingen av det store 2020-kullet har utfordret kapasiteten og ressursene ved alle tre institusjonene, både administrativt og faglig sett. I tillegg erfarer vi at de faglig svakeste av søkerne som har fått opptak, i noen grad har utfordringer med å følge normert studieprogresjon.

Basert på det samlede erfaringsgrunnlaget er det derfor i opptaket til kull 2021 gjort ytterligere vurderinger og tilpasninger hva gjelder hvor mange av de kvalifiserte studentene som tilbys opptak. Det er også utviklet og tatt i bruk et vurderingsskjema som forenkler og strømlinjeformer arbeidet med vurdering og seleksjon av søkerne, og som på en enklere måte sikrer likebehandling og etterprøvbarhet. Denne metodikken gjør det også lettere å vurdere søkerens faglige nivå jf. rangeringsbestemmelsene. Vi tror i sum at dette vil bidra til at vi får studentgrupper i hvert kull nært det antallet studenter programmet er dimensjonert for, og som i størst mulig grad evner å gjennomføre programmet på normert tid. Det er ut fra dette gledelig å se at antallet møtte studenter høsten 2021 er forholdsvis nært måltallet, og at inntrykket så langt er at dette kullet består av en engasjert og faglig dyktig studentgruppe. Likevel anser opptakskomiteen og programkomiteen det som hensiktsmessig at et studenttall noe over måltallet starter på studiet, slik at det tas høyde for et visst frafall. Dette er noe som vurderes fortløpende i det videre opptaksarbeidet.

Gjennomstrømming og gjennomføring

Studenter med forsinkelser i sin studieprogresjon kan fortsette på andre- og tredje semester, men det kreves at alle studentene har bestått emner tilsvarende minimum 75 studiepoeng før de får starte på fjerde semester hvor de skriver sin masteroppgave.

Programmet viser gode gjennomføringstall så langt, da alle studentene fra kull 2019 fullførte på normert tid. Unntatt fra dette er en student som sluttet tidlig i studieløpet. Per d.d. arbeider Uppsala med å utstede vitnemål (Joint Diploma), jf. punkt VI i samarbeidsavtalen.

Studentene på kull 2020 som er noe forsinket i sitt studieløp (jf. tabellen over) følges godt opp, og vi håper at de fleste vil kvalifisere seg til å skrive masteroppgave (ha gjennomført 75 studiepoeng) og komme i mål på normert tid våren 2022.

Om studentrekrutteringsarbeidet

I forbindelse med opprettelsen av NOMPEL bemerket universitetsdirektøren at det kunne være usikkert om partene ville lykkes med å rekruttere opptil 25 studenter hvert år. Det ble nevnt som en mulig utfordring at fakultetet på grunn av nasjonale opptaksbestemmelser i partnerlandene ikke kan rekruttere egne studenter fra masterprogrammet i rettsvitenskap til NOMPEL-programmet før *etter* at de har fullført sin femårige mastergrad. Siden regelverket som UU er underlagt fortsatt krever fullført grad (bachelor eller master) for å få opptak, har vi per nå ikke mulighet til å endre dette.

Alt i alt er fakultetet og de andre partnerne likevel fornøyde med opptaks- og gjennomføringstallene så langt, og vi forventer at dette over tid vil stabilisere seg i henhold til måltallet. Vi ser samtidig at de nåværende opptakskravene i noen grad ekskluderer søkere som opptakskomiteen anser som gode kandidater for studieprogrammet. Dette gjelder også søkere som oppfyller kravet til minimum antall studiepoeng innen “legal science”, men hvor disse studiepoengene ikke nødvendigvis er inkludert i selve bachelorgraden. Partene utreder derfor om det er mulig å justere opptakskravene deretter.

Videre uttrykte universitetsdirektøren usikkerhet, blant annet på bakgrunn av finansielle spørsmål og visumbestemmelser, om vi ville lykkes å rekruttere studenter fra hele verden. Det første opptaket til programmet hadde en overvekt av søkere fra Asiatiske land, sannsynligvis mye på grunn av rekrutteringsstrategiske føringer ved Uppsala Universitet. Partene ønsker imidlertid søkere fra hele verden, inklusive vestlige land. Rekrutteringsarbeidet er derfor i ettertid blitt tilpasset deretter, noe vi mener har vært riktig ut fra oppnådde søkertall. Studentene som er i gang med programmet er spredt på mange nasjonaliteter og kommer eksempelvis fra Sverige, Tyskland, Finland, Norge, Italia, Mexico, Russland, Sri Lanka, Bangladesh, Nigeria, Peru, Kamerun, Spania, Frankrike, Japan, Nederland og Belgia.

Generelt sett har partene fokus på studentrekruttering og temaet er derfor jevnlig på agendaen både i formelle og uformelle møter. Det er ikke vurdert som nødvendig i å iverksette særskilte tiltak på dette området, siden programmet per nå har et bredt og godt tilfang av søkere som er godt kvalifiserte.

Informasjons- og rådgivingstjenester overfor søkere og studenter

Samarbeid og koordinering av informasjon, rådgivning og oppfølging av søkere og studenter på internasjonale fellesgradsprogram er særlig utfordrende blant annet siden hver institusjon er underlagt ulike nasjonale og institusjonelle forskrifter, regler og rutiner. Fakultetet har derfor overfor partnerne trukket frem gode informasjons- og rådgivingstjenester som et viktig område som krever kontinuerlig fokus og oppfølging.

Av de ansatte ved hver institusjon som er tilknyttet NOMPEL kreves det stor grad av kunnskap om egen institusjon og gjeldende regelverk, samt initiativ og evne til å tilrettelegge for samhandling og deling av kunnskap og informasjon mellom institusjonene. Følgelig ser vi at det er svært ressurskrevende å levere god informasjon- og rådgivning til NOMPEL-søkere og -studenter, både på faglig og administrativt nivå. Dette antas å være krevende for alle fellesgradsprogrammer med partnere fra flere land.

Tilbakemeldingene fra studentene tyder likevel på at institusjonene evner å levere godt på dette området, selv om de har møtt på noen utfordringer. Eksempelvis har studentene ved studiestart opplevd vanskeligheter med å komme seg inn i UiT sine systemer, mye på grunn av at opptaket gjøres ved UU og at hver enkelt student dermed må registreres manuelt i FS. Dette utfordrer i noen grad etablerte rutiner for opptaksarbeidet ved UiT, og er noe vi er i dialog med fellestjenestene om. Generelt peker også studentene på at det er utfordrende for dem å tilpasse seg en ny institusjon for hvert semester, men at partene alt i alt tilrettelegger godt for å gjøre overgangene så gode og sømløse som mulig. Dette er likevel noe partene har fokus på og ønsker å forbedre ytterligere, både hva gjelder rutiner og ressurser.

Når det gjelder samhandlingsrutiner er det mye deling per e-post mellom institusjonene både av kunnskap og relevant informasjon. Det har vist seg at det ikke finnes noen felles digital portal som kan anvendes til slike formål ved alle tre institusjonene. Partene jobber derfor også med å finne bedre samhandlingsløsninger. Per nå deles den informasjonen som er mulig via digitale portaler, eksempelvis via gjestetilganger i Teams og Canvas, samtidig som det tas hensyn til skjerming av sensitiv informasjon. Ut over dette har partene jevnlig digitale møter som fungerer godt for å holde hverandre oppdatert og løse aktuelle problemstillinger fortløpende.

I tillegg til å ha fokus på å etablere gode rutiner for å samarbeide og levere best mulig informasjons- og rådgivningstjenester tilknyttet NOMPEL, vurderer partene også fortløpende hva som kreves av ressurser, både på administrativ- og faglig side. Både UU og UEF har involvert flere av sine ansatte i NOMPEL-arbeid siden programmet startet opp. For UiT og fakultetets del vil det blant annet være viktig å få avklart hva fellestjenestene eventuelt kan bistå med av oppgaver og ressurser, i tillegg til å sørge for å ha tilstrekkelig kapasitet fakultetets studieadministrasjon til det arbeidet som må gjøres fagnært.

Fagmiljøet, koordinering, samarbeid og forankring

Universitetsdirektøren bemerket i forbindelse med etableringen av NOMPEL at det generelt sett kan være utfordrende å sikre helhetsspektiv og kontinuitet i undervisningen når fagmiljøet tilknyttet studieprogrammet består av mange undervisere med små stillingsbrøker, slik tilfellet nettopp er for NOMPEL.

Som del av fakultetets arbeid med evaluering og kvalitetsutvikling av studieprogrammene, gjøres det jevnlig vurderinger for å sikre at kravene til fagmiljø er oppfylt. Dette vurderes for de delene av NOMPEL som UiT er ansvarlig for, og vi mener at kravene til fagmiljø er ivaretatt.

Det at underviserne bidrar inn i programmet med relativt små stillingsbrøker er faglig begrunnet, da innholdet i studiet krever at underviserne har spesialkompetanse innen fagområdet (miljørett i et nordisk perspektiv). Dette gjør seg også gjeldende for veiledere og sensorer, som også anvendes nettopp på grunn av sine kjernekompetanser.

Fakultet erkjenner samtidig at fagmiljøkabalene byr på utfordringer, blant annet ved at noen faste ansatte innen dette fagområdet har gått over i andre jobber/fått endringer i stillingsbeskrivelse i perioden etter at NOMPEL startet opp. Det er også nødvendig å arbeide langsiktig for å styrke fagpersonenes eierskap til NOMPEL generelt. Dette er derfor forhold vi er oppmerksomme på og som vi forsøker å imøtekomme, blant annet ved å bruke de samme folkene for å få så stabile lærekrefter som mulig og for å oppnå kontinuitet og best mulig eierskap.

Ellers er den generelle oppfatningen at både vi og studentene mener det faglige samarbeidet mellom institusjonene fungerer godt. Det avholdes jevnlig møter og det gjøres et kontinuerlig forbedringsarbeid hva gjelder koordinering av pedagogiske tilnærminger, faglig innhold og vurderinger for å unngå faglig overlapp mellom de ulike delene av studieprogrammet. Både de faglige ansvarlige for programmet og

lærere fra hver av institusjonene deltar i dette arbeidet. Kontakten mellom lærerne ved institusjonene kan likevel med fordel styrkes, noe vi håper blir enklere når det åpnes mer opp etter pandemien.

Videre er vår oppfatning at hver av partene arbeider for at studieprogrammet er godt forankret lokalt ved den enkelte institusjon. Samarbeidsmiljøet er åpent og ærlig, hvor partene også er tydelige på begrensninger og utfordringer for å unngå en situasjon hvor vi ikke kan levere det som er forespeilet. Det er en felles erkjennelse at vi først må få ordentlig på plass det vi har, før vi etter hvert kan utvide og videreutvikle programmet hvor vi ser det hensiktsmessig.

Selv om vi mener vi samarbeider godt og hver av institusjonene gjør sitt for at programmet skal fungere best mulig, møter vi også på utfordringer i denne forbindelse. Som nevnt ovenfor mangler vi eksempelvis gode digitale plattformer som er tilgjengelige for alle tre institusjonene. Opprinnelig var det også tenkt at vi skulle ha fysiske møter hvert semester, men hvor dette, mye på grunn av koronasituasjonen ikke lot seg gjennomføre. Vi har derfor etter hvert etablert rutiner for å ha korte, mer jevnlig digitale møter. Dette synes å fungere veldig bra, og gjør det lettere å ta tak i og løse små og store problemstillinger etter hvert som de dukker opp.

Finansiering

Finansiering av utvikling og drift av programmet gjøres gjennom bevilgning fra Nordisk ministerråd for de tre første studentopptakene av programmet. Kostnader ut over dette dekkes innenfor Det juridiske fakultetets eksisterende budsjetttramme.

Fakultetet har avdekket at grunnlagsdata i FS var feil og mangelfullt registrert. Vi har sørget for at dette nå er registrert riktig slik at det blir rapportert korrekt til DBH, og at framtidige inntekter fra studiepoeng- og kandidatproduksjon blir estimert basert på realistiske studenttall. Med dette som utgangspunkt følger fakultetsdirektør opp økonomien i forbindelse med fastsetting av årlige budsjetter og langtidsbudsjett ved fakultetet. Det vurderes også om det kan være muligheter for andre tiltak knyttet til økonomien i studieprogrammet, herunder annen ekstern finansiering enn fra Nordisk ministerråd. Økonomiske forhold vil inngå i fakultetsstyrets vurdering av hvorvidt samarbeidsavtalen med UU og UEF skal forlenges ut over gjeldende avtaleperiode.

Kvalitetssikring og -utvikling

I henhold til partenes samarbeidsavtale (punkt X) skal studieprogramkomiteen, som består av faglig- og administrativ ansvarlig fra hver av partnerinstitusjonene i tillegg til studentrepresentanter, drive systematisk kvalitetssikring- og utvikling av studieprogrammet. En rekke rutiner, i tillegg til det som er beskrevet i dette skrevet, er etablert for å sikre at dette ivaretas.

Blant annet har hver av partnerinstitusjonene implementert egne rutiner for evaluering av de delene av NOMPEL som de er ansvarlige for. For UiT sin del gjelder dette tredje- og fjerde semester.¹ Resultatene av slik evaluering deles og diskuteres mellom partene for å sikre at tilbakemeldingene følges opp på kort og lang sikt, både på emne- og studieprogramnivå.

I tillegg er UU, som koordinerende institusjon, ansvarlig for gjennomføring av en årlig studieprogram-evaluering, hvor alle parter er involvert i å utforme spørsmålene som sendes ut til studentene. Per nå er dette gjort sommeren 2021 for kull 2019, men resultatene er per d.d. ikke klare.

¹ For studieåret 2020/2021, se sak SU 26/21 for Studieutvalget: <https://uit.no/moteportal/en/um/mote?id=1015>

UU har også ansvar for at det minimum hvert sjette år skal gjennomføres en større evaluering av studieprogrammet, første gang i 2024. Denne tilsvarer kravet om periodisk evaluering, jf. krav i nasjonale forskrifter og UiTs kvalitetssystem.

Forlengelse og signering av revidert samarbeidsavtale mellom institusjonene

Som det fremgår i samarbeidsavtalen (jf. punkt XII), skal den opprinnelige avtalen som ble inngått høsten 2018 kunne forlenges etter fullføring av første programperiode og etter felles samtykke fra de tre samarbeidsinstitusjonene. Det er enighet med våre programpartnere om at programmet skal videreføres, og det er igangsatt et arbeid for å oppdatere og revidere samarbeidsavtalen med henblikk på de erfaringene om er gjort ved gjennomføring og uteksaminering av første studentkull. Fakultetet vil i dette arbeidet se særskilt hen til at anbefalingene som universitetsdirektøren ga om innholdet i avtalen da studieprogrammet ble opprettet, blir fulgt opp.

Parallelt med dette gjennomføres programmet i henhold til den til enhver tid gjeldende samarbeidsavtale. Det er planlagt at ny og revidert samarbeidsavtale skal være inngått i god tid før opptak av kull 2023 (det vis si oppstart på studieprogrammet høsten 2023). Det systematiske evalueringsarbeidet vil i tillegg til de erfaringer som partene har høstet i løpet av gjennomføringen av første programperiode, legges til grunn i videreutvikling av studieprogrammet og innholdet i avtalen. Dette pågående forbedringsarbeidet er planlagt ferdigstilt innen starten av vårsemesteret 2022, slik at institusjonene behandler partenes forslag til ny avtale og justeringer av studieprogram før revidert studieplan publiseres høsten 2022 for søkere til kull med oppstart høsten 2023.

Når det gjelder signering av en revidert avtale, viser vi til universitetsdirektørens nevnte brev datert 6.11.2018 hvor det fremgår at dersom det i ettertid gjøres endringer i den opprinnelige samarbeidsavtalen, så skal fakultetet orientere om dette og sørge for at den til enhver tid gjeldende avtale er arkivert på saken i *ePhorte*. Fakultetet forstår dette slik at dekan kan signere en revidert avtale så lenge det ikke gjøres endringer hva gjelder fakultetets/UiTs økonomiske forpliktelser eller andre vesentlige endringer, og forutsatt at fakultetet holder institusjonsnivået orientert. Fakultetet vil ut fra dette sørge for at gjeldende samarbeidsavtale til enhver tid er arkivert på saken i *ePhorte*. Universitetsdirektøren bes om å gi fakultetet nærmere tilbakemelding dersom dette mot formodning likevel ikke skal gjelde.

Avsluttende kommentarer

Vi håper vi med dette har gitt en fyllestgjørende rapport i henhold til bestillingen om oppfølgingen og erfaringene fra gjennomføring av første programperiode for NOMPEL. Vår vurdering er at etableringen og gjennomføringen så langt har vært svært vellykket og i henhold til intensjonene og målsettingene. Vi mener videre at NOMPEL er et verdifullt og viktig bidrag til UiT portefølje av fellesgradsprogrammer, og i det konkrete internasjonaliseringsarbeidet som kommer både studentene og fagmiljøet til gode. Dersom det er noe dere ønsker mer informasjon om, vil vi selvsagt etterkomme dette.

Vennlig hilsen

Lena Bendiksen
dekan

Øyvind Edvardsen
fakultetsdirektør

Vedlegg:

- 1 NOMPEL samarbeidsavtale mellom Uppsala Universitet, University of Eastern Finland og UiT Norges Arktiske Universitet, per 01.10.2021